Âşık Mevlüde Günbulut

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Aşık Mevlüde Günbulut, (d. 1921, Şarkışla, Sivas - 19 Mart 2002), Türk şair.

Aşık Mevlüde Günbulut	
Doğum	1921 Şarkışla, Sivas
Ölüm	19 Mart 2002
Meslek	Şair
Çocuk(lar)	Fatma, Şükrü, Enver ve İhsan

İçindekiler

Hayatı

Mevlüde Günbulut Sivas'ın Şarkışla ilçesinde doğmuştur. babasının adı Ali, annesinin adı Gülbahar 'dır. İlkokul eğitimini 1933 yılında tamamlayıp ardından Talas Kolejine gitmiştir. Fakat buradaki eğitimi çok kısa sürmüş yarım dönem okuyup sonra okuldan ayrılmıştır. 1939 yılında evlenmiş ve Fatma, Şükrü, Enver ve İhsan isimlerinde 4 çocuğu olmuştur. 19 Mart 2002 tarihinde vefat etmiştir.

Edebi Hayatı

Mevlüde Günbulut, türkülerini genellikle çevresindeki olaylar ve durumlardan etkilenerek yazmıştır. Bundan dolayı âşık tarzı şiirlerinin yanı sıra mani olarak söylediği ağıtlarda vardır. Âşık Mevlüde Günbulut'un oğlu Şükrü Günbulut, annesinin şiirlerini 1998 yılında *N'olayıdım N'olayıdım* adını verdiği bir şiir kitabında toplayıp yayımlamıştır.[1] Âşık Mevlüde Günbulut ayrıca Deniz Gezmiş için Zülfü Livaneli tarafından bestelenen "Deniz Gezmiş Ağıdı" adlı şiirin de yazarıdır.

Deniz Gezmiş Ağıdı

Şiir 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. "Deniz Gezmiş Ağıdı" veya "Şarkışla'ya Düşürmesin Allah Sevdiği Kulunu" adlarıyla da tanınan eserin sözlerinin Mevlüde Günbulut'a ait olduğu Erdoğan Alkan tarafından Papirüs dergisinde açıklanmış ve nasıl şarkı haline getirildiğini anlatmıştır. Şarkışla'lı Antropolog Dr. Şükrü Günbulut bu ağıdı yazan kişinin annesi olduğunu açık olarak ifade etmiştir ve Erdoğan Alkan'ın verdiği bilgiyi doğrulamıştır.[2][3] Hem bu makalede hem de annesinin kitabında yer alan aynı şiirde bestelenmiş olan ve toplum tarafından bilinen ağıdın içinde bulunmayan fazladan dörtlükler mevcuttur. Örneğin[4]:

> Tutsun artık Türk milleti
> Bu yiğitlerin yasını
> Boğuldu genç yaşta hepsi
> Alamadan hevesini

Mevlüde Günbulut'un şiiri ile birebir örtüşen ve daktilo ile yazıya geçirilmiş bir kağıt üzerinde bulunan bir örnekte şiir çok küçük bir farkla *"Hükümete düşürmesin..."* diye başlamaktadır.[5] Bu değişikliğe başka hiçbir yerde rastlanmamıştır. Deniz Gezmiş için 11'li hece ölçüsü ile yazdığı başka bir şiiri daha bulunmaktadır.[6]

Varyantlar

Halk edebiyatı içerisinde zaman zaman rastlanmakta olan bir durum bu şiir için de geçerli olup şiire (türküye) farklı kişiler tarafından yapılan eklemelerle versiyonlar oluştuğu anlaşılmaktadır. Çoğu zaman bu eklemeleri veya değişiklikleri kimin yaptığının tespit edilmesi de mümkün olamamaktadır. Ancak yine de kime ait olduğu bilinen örnekler de bulunmaktadır.[not 1] Bunlar da farklı yerlerde tekrar tekrar okunduğu için eksik veya fazla dörtlüklerle, hatta aynı dörtlüklerin bazıları da önemsiz ya da ciddi değişikliklerle farklı kişilerin elinde bulunabilmektedir. Çünkü okuyan (ağıdı yakan) kişi -hele de kendisi yazıya geçirmiş değilse- her defasında tamamını anımsayamayabilir, başka yerlerde üzerine yeni kısımlar ekleyebilir; ayrıca yazıya geçiren kişiler de o esnada çeşitli nedenlerle (unutma, anlayamama, beğenmeme, siyasi kaygı gibi) bazı kısımları kaydetmemiş veya çıkarmış olabilir.

Kaynakça

1. ^ *N'olayıdım N'olayıdım* (https://www.kitapyurdu.com/kitap/nolayidim-nolayidim/124828.html). ÜRÜN YAYINLARI/ANKARA. 2006. s. 192. ISBN 9789757145363. Erişim tarihi: 13 Mart 2021.
2. ^ "Halk Kültürümüzde Sivas'ın Yeri - Sempozyum Bildirileri", 2003, Sayfa: 132 (https://archive.org/details/deniz-gezmis-agidi), Aşık Veysel Kültür Derneği Yayınları, Kitap No: 3, Ankara, ISBN: 975-6765-02-X)
3. ^ Deniz Gezmiş Ağıtı'nı kim yazdı? (https://odatv4.com/siyaset/deniz-gezmis-agitini-kim-yazdi-1405131200-36623), Oda Tv, Yayın Tarihi: 14 Mayıs Salı 2013
4. ^ N'olayıdım N'olayıdım. ÜRÜN YAYINLARI/ANKARA. 2006. s. 192. ISBN 9789757145363. (Sayfa: 32)
5. ^ Abim Deniz, Can Dündar, Can Yayınları, 2016 (ilk baskı: 2014), ISBN: 9789750724275, Sayfa:323 (https://archive.org/details/sarkisla-agidi)
6. ^ N'olayıdım N'olayıdım. ÜRÜN YAYINLARI/ANKARA. 2006. s. 192. ISBN 9789757145363. (Sayfa: 31)

Notlar

1. ^ Deniz Gezmiş Ağıdı'nın tespit edilebilmiş en önemli farklılıklara sahip olan varyantı Kiraz Gültekin (https://archive.org/details/kiraz-gultekin-agitlar) tarafından yakılmıştır (okunmuştur, oluşturulmuştur) ve kayıt altına alınmıştır. Şiirde kendine özgü dörtlükler mevcuttur. (Şarkışla: “Yusuf, Deniz İdam Olmuş / Her Tarafta Ağlanıyor” (https://m.bianet.org/biamag/yasam/160098-sarkisla-yusuf-deniz-idam-olmus-her-tarafta-aglaniyor) - Efe Kerem Sözeri, Erişim Tarihi:

o şarkısıla yusuf deniz idam olmuş her tarafta ağlanıyor)" Ele Kerem Sözen, Erişim Tarihi: 10 Mart 2022, Şiirin tamamı yazının sonundadır.) Örneğin:

Yağlı zimel yağlanıyor
Dar ağacına bağlanıyor
Yusuf Deniz idam olmuş
Her tarafta ağlanıyor

Dış bağlantılar

- Deniz Gezmiş Ağıdı'nı Kim Yazdı? (https://www.metehanakbulut.com/deniz-gezmis-agiti-ni-kim-yazdi.html) (Metehan Akbulut, Yayın Tarihi: 26 Şubat 2022)